

CINDY HUDSON KRAL

ROZHOVOR KARLY TALLAS

**PODNIKATELKA, TEXTAŘKA A ŽIVOTNÍ LÁSKA HUDEBNÍHO
SKLADATELE, PRODUCENTA A FILMAŘE IVANA KRALE**

CINDY HUDSON KRAL

„Přeji si, aby si lidé pamatovali Ivana Krále pro jeho laskavost i skladatelský talent.

Jako první Čechoameričan uznávaný v Americe v 70. letech, byl symbolem naděje během temného období historie. I když miloval Ameriku, byl hrdý na kulturní dědictví svého národa.”

Poutavý životní příběh Cindy Hudson Kral je naplněn množstvím mimořádných zážitků a zkušeností. Krátce po ukončení studií jí osud otevřel důležité dveře do světa rockové hudby, již miluje a díky níž může být součástí událostí, o kterých dříve pravděpodobně ani nesnila. Stejně jako o spoustě unikátních příležitostí a možností setkávat se a spolupracovat s mnoha zajímavými osobnostmi. Jedna taková příležitost zcela zásadním způsobem změnila její profesionální i soukromý život. Ve spojení s rockovou hudební scénou je přítomnost žen samozřejmostí na všech možných pozicích. Zřídka ale narazíte na dámy, které se na koncertech starají o osvětlení, zvláště ne v 80. letech minulého století. Cindy se jako mladá dívka vrhla do podnikání, o kterém neměla ani ponětí. Přírozeně následovala svou intuicí, obrovský smysl pro odpovědnost a rychle rozvíjela dovednosti potřebné pro řízení firmy. Netrvalo příliš dlouho, než se jí podařilo proměnit společnost Fantasee Lighting v profitabilní a respektovanou firmu, již Cindy úspěšně vedla dlouhých pětadvacet let. Ačkoli cestovala po celém světě a často spolupracovala se slavnými hvězdami, jejím cílem nikdy nebylo žít životním stylem celebrit nebo těžit z těchto kontaktů jiným způsobem, než rozvíjet svou firmu na základě zpětné vazby spokojených klientů, pro které společně se svým početným týmem pracovala.

Jedna věc vede k druhé, a tak bylo zřejmě jen otázkou času, kdy nějaká pracovní příležitost spojí Cindy Hudson s hudebním skladatelem, producentem a filmařem Ivanem Králem. Oba měli to štěstí, že našli jeden druhého a vzájemně sdíleli ten vzácný druh lásky, který mnoho lidí nemá šanci zažít za celý svůj život. Byli do sebe hluboce zamilovaní od roku 1980, ale osud jim jejich partnerský vztah rozhodně neusnadnil. Trvalo dlouho (až do roku 2000), než mohli konečně a oficiálně žít svůj sen naplno. Navzdory ubíhajícímu času a všem překážkám, kterým čelili, jejich pouto ještě více zesílilo. Neexistuje větší potvrzení karmického spojení předurčeného k tomu, aby se stalo, než naplněný vztah správně sdílených duší, který nepochybně společně sdíleli. Jejich pozemské manželství bylo bohužel ukončeno dříve, než by si oba přáli. Dne 2. února 2020 se do světa rozšířila smutná zpráva o úmrtí Ivana. Smrt ukončila jeho boj se zákeřnou rakovinou, se kterou se potýkal v posledních letech svého života. Duchovní spojení ale stále pokračuje v různých formách a také prostřednictvím hudby i umění, jež Ivan vytvořil a zanechal po sobě. Jeho srdci nebyl evidentně nikdo tak blízký jako Cindy, a tak právě ona naprosto oprávněně převzala veškerou odpovědnost za pokračování v šíření odkazu Ivana Krále a sdílení jeho umění i jedinečných vzpomínek, které oba prožili. Ať už odděleně, nebo společně.

Mariko a Don Hudsonovi v roce 1952, v době, kdy mí rodiče možná ještě žili v Japonsku. Můj otec byl během korejské války umístěn v Tokiu.

Já jako neposedné dítě v Ann Arbor v Michiganu, snažící se nehybně sedět kvůli fotografovi.

Greg Charles mě vyfotil v San Francisku. Ve stejný den jsem krátce před tím dostala psychedelickou sukni z dílny Jean Paul Gaultiera a tričko z kolekce Tattoo z Haight-Ashbury.

Kromě faktu, že jsi napůl Japonka, nejsou o tvém rodinném zázemí či dětství veřejně dostupné žádné další informace. Mohla bys nám říct něco o svých rodičích a sourozencích, a podělit se o některé ze zážitků z období dětství a dospívání, na které nejraději vzpomínáš?

Své soukromí jsem si kvůli Ivanovi hodně chránila, ale nyní jsou pro mě určité rozhovory v pořádku. Vyrůstala jsem na předměstí Detroitu a měla jsem velmi šťastné dětství. Pořád jsme si hráli společně s mým o čtyři roky starším bratrem Jeffem, jenž se stal fotografem a s mou o čtyři roky mladší sestrou Monicou, která je umělkyní. Náš domov byl plný plyšových medvídků, panenek Barbie, miní fotbalistů a také jsme měli bazén. Vybavuji si, jak jsem si dokázala celé hodiny hrát s malou větvičkou z naší švestky a náramně jsem si to užívala. Kdokoli z nás mohl kdykoli vyběhnout na ulici a vždy bylo s kým si hrát. Maminka sledovala telenovely, ale během reklamních přestávek na nás dohlížela. Nosila vysoké podpatky, chodila oblečená v šatech a malovala se rtěnkou, i když byla celý den doma se svými třemi dětmi. Když jsme s ní jeli nakupovat, většinou jsme se všichni nahromadili v zadní části jejího kombíku Plymouth Fury Station, abychom byli co nejdál od obchodu. Máma pak tlačila ten vozík s potravinami ve svých psychedelických minišatech. Vždy jsem věděla, ve které uličce se nachází, kvůli klapavému zvuku jejich špičatých podpatků. Tatínek buď pracoval pro leteckou společnost American Airlines, nebo pracoval doma a věnoval se nějakým přestavovacím projektům, jako byly třeba stavba křbových přepážek, čalouněných

tyčí, stereofonních skříněk z umělého mramoru, okenní úpravy atd. Dokázal proměnit brak v umění. Čerpala jsem od něho nápady na různé miní dobrůtky, které jsem tvořila a prodávala po domech. Brzy mi mí přátelé pomáhali zvládnout všechny ty objednávky mých umělecky pojatých pochutin ve stylu tootsie pop-art. Tátovi rovněž vděčím i za své dovednosti v oblasti interiérového designu. Chybí mi ty nenáročné časy, v jakých jsem vyrůstala... A co se týká americké historie, byla to určitě nevinná doba. Bylo by zábavné inspirovat a rozvíjet ambice svých dětí. Přála bych si mít vlastní děti v jakékoli době.

Jak moc se cítíš spojená s japonskou kulturou, přestože celý svůj život žiješ v USA?

Když jsem jako dítě přijela do Japonska, měla jsem kulturní šok. Vzpomínám si, že jsem potkávala milé lidi, ale pak jsem si představila, jak jedí chapadla z chobotnic nebo syrové maso z koně, a najednou jsem je vnímala jinak. Do krekrů dávali celé vosy a jedli hnusné jídlo zvané shirako. Jak mohli tak přátelští lidé dát do úst želví maso? Udržovala jsem si odstup. Až jako dospělá jsem se dozvěděla, že taková jídla jsou v Japonsku považovaná za delikatesy.

Na druhou stranu si pamatuji, že všechno bylo tak čisté, až jsem se cítila špinavá. Lidé působili velmi zdvořile. Věřila bys tomu, že jeden tokijský restaurátér sprintoval několika ulicemi, aby mi vrátil náramek s hračkami, které jsem nechala na stole v jeho restauraci?

Bylo to jen plastové haraburdí, přesto běžel, aby mi hračky vrátil. Nemohla jsem tomu uvěřit. Japonci jsou velmi čestní lidé.

Vždy jsme se se sourozenci těšili na balíček od naší japonské tety, protože nám posílala skvělé dárky, jako růžové rádio ve tvaru pudla, boty značky Astroman nebo kímona. V přední části dvora u mého domu mám velkou plačící třešeň a cítím se sentimentálně, když vidím její květy, které se nazývají sakura. Myslím, že se nás maminka snažila vychovávat jako Japonce v Americe, což nemohlo nikdy fungovat. Na to prostě neexistuje žádný manuál. Celkově mám ale pocit, že jsem získala to nejlepší z obou světů.

Četla jsem knihu o životě Ivana Krale, která je jedinou biografií, oficiálně schválenou samotným Ivanem. Kniha vyšla pod názvem „Neuvěřitelný Ivan Kral“ a jejím autorem je český publicista Honza Vedral. Jedna z věcí, která na mě opravdu udělala dojem, byla ta část, kde vzpomíná, že mu imponoval tvůj vzhled, tvé chování i práce. Ivan řekl: „Byla soběstačná a měla vlastní společnost se sto zaměstnanci.“ Cestovala jsi po světě a starala se o osvětlení na koncertech, ale také na autosalonech. Jak obtížné bylo rozjet tak náročné podnikání, které jsi zahájila jako velmi mladá, když ti bylo jen něco málo přes dvacet let? Jak ses k takovému podnikání vlastně dostala?

Můj vstup do světa scénického osvětlení na dobu dvaceti pěti let začal, když jsem byla na koncertě Ramones a měla jsem místo hned vedle osvětlovací konzoly. Osvětlovač mi řekl, že bych měla dostat práci v jeho společnosti. Jelikož jsem se jako firemní sekretářka nudila, a ještě jsem nebyla rozhodnuta ohledně mého univerzitního studia, šla jsem na pohovor. Tu práci jsem dostala. Získala jsem mnoho nových dovedností, ale nedostávala jsem plat. Společnost prostě nebyla zisková. Firma působila ve staré stodole na polní cestě a byla plná kamenných nádob s osvětlovacím

zařízením, doslova jsem v takovém prostředí „žila svůj sen“.

Druhou polovinu stodoly tvořila jiná společnost s tuctem hippies, kteří zapojili potřebná zařízení a vyráběli elektroniku, například audio interkomy pro scénickou komunikaci, a také dělali projekty, jako světelné logo KISS. Jejich elektronika umožňovala prolínání světél v různých obrazcích.

Protože jsem bydlela u rodičů, výplatu jsem nutně nepotřebovala. Uzavřeli jsme se společně dohodu, že budu pracovat téměř rok zdarma. Místo výplaty jsem dostala nabídku vlastnit určité procento společnosti. Protože jsem měla ve firmě podíl, byla jsem na to patřičně hrdá. Byla jsem tak dychtivá vybudovat kvalitní společnost, že jsem kvůli tomu nespala spoustu nocí. Ze stodoly jsme se v roce 1979 přestěhovali do starých kasáren z dob občanské války. Budova měla nakládací rampu, kanceláře a spoustu prostoru pro stále rostoucí sortiment. A nájemné bylo levné.

Nabídky na osvětlování koncertů přicházely stále častěji, a tak jsme začali rozšiřovat sortiment světél i pracovní tým. Přeměnou scénických světél v nasvícení autosalonů jsme pronikli do automobilového průmyslu. Divadelní technika přizpůsobená pro autosalony rozzářila každé auto ve vlastním světelném bazénu. V současnosti jsou osvětlení na exhibicích standardem, ale naše společnost byla první! Uzavřeli jsme smlouvu s koncernem Pontiac, poté jsme získali Mercedes, Ford a Ferrari. A všechny jsme je rozsvítily ve velkých městech jako New York, Los Angeles, Miami a Chicago. Při přípravách jsme současně spolupracovali s více než stovkou pódiových techniků, elektrikářů, řidičů nákladáků, ředitelů a členů našeho týmu. To bylo před nástupem internetu, mobilních telefonů, dokonce i pagerů!

Většina zásadních společností pro osvětlování v USA se snažila ukrást naše klienty. Byla jsem velmi ochranná, abych dokázala

Tato fotografie dokonale vystihuje můj běžný pracovní den ve Fantasee Lighting (Ypsilanti, Michigan). Dva zaházené stoly a jako obvykle na telefonu s nějakým výkonným ředitelem.

Foto: archiv Cindy Hudson Kral

Já a pokorný Keith Richards z The Rolling Stones, jeho žena, nádherná modelka Patti Hansen a jejich dvě dcery. V jejich rodině je spousta lásky. Společně s osvětlovačem z Illuminart jsme navrhli osvětlení v celém jejich sídle.

Má sestra Momi Hudson a já při přípravách na vyřezávání očních otvorů do rekvizity IRON MAIDEN, známé jako „Eddie“, k nasvícení arény červenými světly.

udržet dobré vztahy v takových vodách zamořených žraloky. Pak se ale stalo to nehorší. Náš věrný personál, který jsme roky trénovali a považovali za rodinu, vytvořil vlastní společnost pro osvětlování jako konkurenci Fantasee Lighting. Moje motivace klesla. Co jsem udělala špatně? Jak se to mohlo stát? Nevěděla jsem, jestli jsem se cítila hloupě kvůli tomu, že jsem předem neviděla znamení, nebo jsem byla naštvaná, protože jsem těmto lidem poskytla školení, výplaty a podporu. Disponovali zasvěcenými informacemi a nasadili ceny, díky nimž mě tlačili. Moje nová konkurence! Začala jsem tedy budovat obchodní vztahy na autosalonech ve Frankfurtu a Ženevě. Mezitím jsem odjela na pár dnů za Ivanem do Prahy. Poskytl mi masáže, pokojovou službu, perličkové koupele a spánek. Psala jsem texty při koupeli ve vaně a on seděl na podlaze v koupelně a skládal hudbu.

Nakonec jsem se vzpamatovala a rozhodla jsem se využít efektu nově vzkvétající ekonomiky. S novým týmem jsem založila a spoluzaložila několik firem. Firmu orientující se na design interiérů, investiční poradenství, získávání komerčních nemovitostí, výrobní a architektonickou společnost zabývající se designem osvětlení Illuminart, přičemž jsem stále vedla Fantasee Lighting tak, aby firma rok od roku rostla. Některé podniky byly na chvíli úspěšné, jiné byly ztrátou času a některé, jako výrobní společnost, byly neúspěšné. Už nikdy více!

Ale teď jsem starší a jsem až příliš velký realista. Myslím na odpovědnost a na to, co se může pokazit jako první. Už to není

taková zábava. Chybí mi vzrušení z obchodních snů a pocit, že můžu dobýt svět.

Mohla bys zmínit některé události, na kterých ses podílela, a jsi vděčná za to, že jsi mohla být jejich součástí? Jaké byly nejzásadnější momenty tvé kariéry?

Má společnost Illuminart navrhla bytové osvětlení pro Keitha Richardse z The Rolling Stones v Connecticutu. Letěla jsem tam několikrát, abych pomohla s osvětlením. Zůstávala jsem přes noc v pokoji pro hosty ve druhém patře. Když jsem tam spala první noc, položila jsem si otázku „Co to slyším za zvuk?“ Byl to Keith, který celou noc hrál na kytaru v suterénu. Jaký dar slyšet ho tvořit ukrytého před světem. Chtěla jsem se vplížit dolů a jen poslouchat, ale byla jsem tam, abych pracovala, ne abych slídila. Každopádně jsem měla možnost ho trochu poznat, i jeho manželku Patti Hansen a jejich dvě dcery. Viděla jsem ho, jak plní myčku na nádobí. Slyšela jsem, jak na něj ječí jeho děti bojující o dálkové ovládání televizoru. Když mu jeho dvě dcery řekly, že je zlý nebo něco podobného, jen jsem si pomyslela: „Nemluvte tak s takovou legendou!“ Zkuste si představit Keitha Richardse obsluhujícího sekačku na trávu, zvláště jeho první pokus jí nastartovat. Povedený! Rodina Hansen-Richardsů si je velmi blízká. Vypadalo to, že je příbuzní navštěvují velmi často. V té rodině bylo hodně lásky. Keith postavil penzion pro svého otce Berta, který se mohl na svém golfovém vozíku dopravit z penzionu do hlavní budovy a hrát hry se svým jediným dítětem Keithem. Jednou přijela na návštěvu i jeho matka Doris, její nový

Expo Audi s našimi stropními světly osvětlujícími automobily (celkový proces správného nastavení světel trval tři měsíce). Někdy jsem cestovala na různé výstavy, kterých se účastnili naši klienti z automobilového průmyslu.

manžel a rodina z Velké Británie. Vždy si společně užívali spousty jídla, alkoholu a dlouhých konverzací. Naše spolupráce dopadla skvěle.

Mezi další zásadní příležitosti společnosti Illuminart patří: osvětlení paláce pro saúdského krále v Rijádu, obrovského Disney obchodu na Páté avenue v New Yorku nebo osvětlení města Houston. S Fantasee Lighting jsme se starali o osvětlení na koncertech a turné mnoha kapel, včetně Prince, Grand Funk Railroad a skupiny Parliamment-Funkadelic. Svět osvětlování jsem opustila rok poté, kdy se Ivan přestěhoval do Michigánu v roce 2000. Celý rok byl mým obrovským pomocníkem. Prováděl údržbu světel a veškerého vybavení nebo řídil nákladák. Staral se o vše, co bylo potřeba. Poté jsem se pustila do uspořádávání Ivanových archivů, ale je toho příliš. Vlastně je archivují dodnes!

Po desetiletích nepřetržité práce jsem nemohla jen tak zabrzdit, a tak jsem začala organizovat Ivanovy mediální archivy. Stále jsem archivací nedokončila! Kapela U2 se dozvěděla o Ivanových rockových archivech, a protože byli přátelé s Bonem, vytvořila jsem koláž složenou z jeho záběrů mapujících punkovou scénu, které se objevily v průběhu jejich koncertního turné na videoobrazovce – obrazovka byla velikostí fotbalového hřiště.

Punkrockový klub CBGB v New Yorku byl pro mnohé muzikanty zásadním místem, kde rovněž i Ivan v 70. letech

odstartoval svou hudební kariéru. Měla jsi tehdy možnost zažít nějaké koncerty v tomto klubu? Na co Ivan nejraději vzpomínal z období v CBGB?

V té době jsem byla ještě teenagerka a pro tuto scénu jsem byla příliš mladá, i když jsem o několik let později poznala klubovou hudební scénu New Yorku i Londýna. V roce 1978 jsem ve svých 19 letech začala chodit na koncerty. Byla jsem svědkem obou punkových scén. Britský punk byl o svíracích špendlicích, mohawcích, našťvaných rebelech a Sex Pistols. Byli našťvaní na společnost – a kdo by jim to měl vyčítat? Jednou jsem řekla Billymu Idolovi, že se mi líbí nějaká jeho skladba, a on si myslel, že ho urážím. Věci fungovaly jako protiklady. Nemohla jsem nikoho pochválit, byla to, řekněme, specifická doba! Míním tím, že třeba na King's Road v roce 1978 nebylo možné říkat věci jako: „Přeji hezký den!“ Newyorský punk byl o individuálním zvuku a vzhledu, ale také o smyslu pro příležitost hrát underground a jít proti systému. Ale to už byl rok 1978. Ivan natáčel film „The Blank Generation“ v letech 1975–76, takže byl přímo u zrodu newyorské punkové scény. Muselo to být úžasné, ale bohužel jsem to o pár let propásla.

Ačkoli se Ivan a jeho tehdejší přítelkyně Lynette po práci rádi setkávali v CBGB, Ivan o klubu mluvil jen tehdy, když mluvil o zážitcích z pódia, publiku nebo o majitelce Hilly Kristal a její dceři Lise, anebo o personálu. To místo bylo špinavé, páchnoucí a malé. Ivan řekl, že se mu prostě líbilo kouzlo jeho pódia

„Několik týdnů před smrtí napsal Patti milý dopis, v němž jí poděkoval za vše, co pro něj udělala a popsal, jaký vliv měla na jeho život. Ivan její rozhodnutí ukončit kapelu Patti Smith Group kvůli své lásce k Fredovi pochopil a podpořil. Řekl, že by pro svou pravou lásku udělal totéž.“

a celková atmosféra, která inspirovala kapely ke kreativité, protože konečně mohly být kreativní.

V CBGB začala velmi důležitá a také vzrušující éra nejen pro Ivana, ale také pro celou punkrockovou generaci, když byla v roce 1974 založena první skupina Patti Smith (Patti Smith Group). Patti Smith je skvělou a velmi inspirativní umělkyní. Ivan se podílel na jejích prvních čtyřech albech a každé z nich má naprosto odlišnou atmosféru. Jak vzpomínal na éru, kterou strávil s Patti?

Vyprávěl mi o svém prvním vystoupení s Patti Smith Group a o tom, jak z toho byl nadšený. O něco později, když se jim podařilo klub vyprodat a noc co noc měli narváno, věděl, že se stane něco velkého. Skutečně se stalo něco, co kapelu vystřelilo do závratných výšin. Patti podepsala smlouvu s vydavatelstvím Arista. Byla první z umělců vzešlých ze CBGB, která získala smlouvu s tak prestižní nahrávací společností. Ivan mi řekl, že má z éry s Patti nějaké nepublikované nahrávky a já věřím, že je nakonec najdu.

Kapela společně dosáhla velkého úspěchu, ale s rostoucím úspěchem se rovněž zvyšoval vnější i vnitřní tlak. Dokonce i po desetiletích jejich vzájemné angažmá v určitém ohledu působí jako nedokončený příběh a ve vzduchu visí otázky, které nikdy nebyly oficiálně zodpovězeny, a pravděpodobně tomu tak zůstane navždy. Nemohu se zbavit pocitu, že toto téma bylo v Ivanovi stále otevřené. Dokázal se během posledních let dostat do bodu, kdy se vyrovnal se vším, co se stalo a jak se to stalo?

Ano, Ivan byl opravdu vděčný, že s Patti hrál v roce 1975. V roce 1979 však náhle přerušila kariéru. Ivan nebyl příliš nadšený, protože přišel o spoustu zajímavých příležitostí, zejména o spolupráci s Lou Reedem, Chrisem Speddingem, s Johnem Caleem, Peterem Framptonem, Mickem Ronsonem z Bowieho Spiders From Mars atd. Odmítl spoustu nabídek, protože chtěl

zůstat věrný Patti, takže z toho byl zničený. Ivan se bezprostředně po Pattiině posledním koncertu ve Florencii připojil k Iggyemu.

Když si v polovině 90. let Patti vybírala muzikanty pro svůj reunion, všichni kromě Ivana byli osloveni, aby se ke kapele znovu připojili. Všichni si mysleli, že je kvůli tomu Ivan naštvaný. Ne, ve skutečnosti ho to ranilo. Zejména proto, že hudebník, který jej nahradil, Tony Shanahan, byl jeho kamarád a Ivan ho jako baskytaristu dokonce představil Patti. Cítil to jako dvojitou zradu. Byl dotčen, ale přenesl se přes to, protože by se ke kapele stejně nepřipojil. V Praze byl příliš zaneprázdněn tím, že pomáhal budovat novou českou hudební scénu, z čehož byl opravdu nadšený. Psát, produkovat, hrát, nahrávat pro všechna velká česká jména bylo vzrušující. Ivan zároveň vydával i svá sólová alba, takže ne, kvůli Patti neplakal, i když byl překvapen a dotčen.

Na začátku alba „Nostalgia“ Patti dokonce recituje svou báseň „Perfect Moon“ a také recituje na konci písně s názvem „Rains Again“. Nevypadá to, že by na sebe byli příliš naštvaní. Patti a Ivan se v nějakém období zjevně neshodli v určité obchodní záležitosti, která byla po letech šťastně vyřešena. Několik týdnů před smrtí napsal Patti milý dopis, v němž jí poděkoval za vše, co pro něj udělala a popsal, jaký vliv měla na jeho život. Ivan její rozhodnutí ukončit kapelu Patti Smith Group kvůli své lásce k Fredovi pochopil a podpořil. Řekl, že by pro svou pravou lásku udělal totéž.

S Ivanem jste se poprvé setkali, když vystupoval s Iggy Popem v Michiganu v roce 1980, kde jsi jím pronajímala osvětlovací systém. Jak vzpomínáš na vaše první setkání? Bez ohledu na okolnosti ve vašich životech, byla to pro vás láska na první pohled?

Ano. Ivan byl nádherný, plachý a tak trochu nemotorný, když se mi snažil přiblížit. V té době jsem si myslela, že je to trochu příliš bláznivé, ale příjemné. Když na to nyní vzpomínám, vím, že to bylo

Patti Smith se stále zotavovala po pádu z pódia, takže má krční ortézu i na tomto snímku ze CBGB, kde skupina Patti Smith Group vystupovala nepřetržitě, dokud ji neobjevil věhlasný vydavatel Clive Davis, který ocenil její talent.

naprosto rozkošné! Iggy vystupoval v Detroitu pět dnů po sobě, a tak jsem viděla Ivana každý den. Potom odjel Iggyho tourbus do dalšího města a Ivan mi pravidelně posílal dopisy – někdy jen kazety s milostnou písní nebo pohlednice z každého města. Po skončení turné jsem za ním vždy v pátek večer odlétala do New Yorku a vracela jsem se zpět v neděli večer, abych mohla v pondělí ráno pokračovat v práci. Vzpomínám si, že cena zpáteční letenky u společnosti New York Air byla tenkrát \$ 39.

Při své první cestě do New Yorku jsem byla nervózní z toho, abychom se vůbec potkali. Co kdyby nebyl na letišti? On tam ale byl a čekal na mě. Zamílovali jsme se do sebe během jednoho víkendu. Dal mi starožitný markazitový prsten a řekl: „Miluji tě a jednoho dne si tě vezmu.“ Odpověděla jsem: „Jak můžeš vědět, že mě opravdu miluješ? Vždyť mě ani dobře neznáš.“ A on řekl: „Je mi 33 let a vím, co je láska.“ Jak jsem mohla argumentovat? Kdykoli se někde objevilo číslo 33, hihňali jsme se a vždy jsme si vzpomněli, jak říká: „Je mi 33 let...“

Ivan se nepochybně odlišoval a byl mnohem odpovědnější než většina osobností ve světě rock and rollu. Co tě na jeho osobnosti nejvíce uchvátilo? Čeho si na něm nejvíce ceníš?

Co na něm nejvíce miluji? Ay-yí-yí, jak na tohle odpovím? Zpočátku to byla skutečnost, že mu mnozí často nabízeli drogy, přesto je bral jen zřídkka. Párkrát jsme s ostatními šňupali kokaín, ale jen v malé míře. Díky tomu se tolik odlišoval od ostatních rockerů.

Nejvíce si na něm ale cením toho, jak si mě vážil. Ivan se choval jako opravdový kavalír, když mě bránil před čímkoli. Skutečný gentleman. Byl chytrý, čestný, spolehlivý, zábavný, talentovaný

a pohledný. Ivan byl po všech stránkách naprosto dokonalý. Měla jsem štěstí, že jsem si ho užila v 80. i v 90. letech, i když jen občas a že jsem s ním strávila téměř dvacet let od roku 2000 do roku 2020, kdy jsme spolu žili.

Rozdílnost a jinakost často vzbuzují u jiných lidí nepochopení. Je z tvého pohledu něco, v čem byl Ivan nepochopen nebo podceňován?

I když většinou hrál rock nebo pop a balady, jsem přesvědčená, že by vynikal i v soulu, jazzu, instrumentální hudbě nebo v komponování filmové hudby. Elektronické hudbě se věnoval už v 70. letech, kdy byl tento žánr ještě v plenkách a víceméně se hrál pro zábavu, a kdy se syntetizátory poprvé staly cenově dostupnými. Vyprávěl mi divoké příběhy o tom, jak psal v době undergroundu filmové partitury. Z některých se staly soundtracky k uměleckým kultovním filmům, jako „Subway Riders“, „The Foreigner“ a „Unmade Beds“. Soundtracky tenkrát získaly skvělé hudební recenze na rozdíl od recenzí, které obdržely filmy od filmových kritiků. Uvažuji o tom, že je vydám na CD. Ivan také vytvářel nádherné kulisy z černobílých fotografií.

Ivan byl neuvěřitelně loajální. Někdo jiný by pravděpodobně odešel od Iggyho kvůli jeho excesům mnohem dříve. Iggy Pop je ale nepochybně skvělý muzikant a umělec. Byla to hudba, nebo jejich vzájemné přátelství, díky čemuž byl Ivan ochoten to vše tolerovat?

Ze začátku bral Ivan většinu z toho jako legraci a samozřejmě mu na Iggych záleželo. Nevadilo mu dopravit ho k lékaři, čekat na něj před bordelem, pomáhat mu shánět drogy nebo ho oblékat. Přesto všechno byl Iggy především skvělý bavič. Ivan

*Naše společná fotografie, kterou pořídil fotograf Dušan Šimánek.
Byla jsem vyčerpaná po letu do Prahy z autosalonu v Ženevě,
kdy jsem vůbec nespala.*

o něm říkával, že má vážně dobré srdce a dokáže být velmi sentimentální! Všechny tyto situace se ale časem staly běžnou součástí života, až se kola zhýralostí roztočila do nejvyšších obrátek. Kvůli obrovskému množství alkoholu a drog se již Ivan nedokázal s Iggyem smát. Ivan v té době začal také víc pít a zahrávat si s drogami. Naštěstí měl situaci pod kontrolou. Ivan měl o Iggyho opravdu strach. Báł se, že by mohl zemřít, pokud by neomezil drogy a alkohol. Ivan v tomto ohledu ocenil jeho divoké taneční kreace na pódiu. Pohyb byl pro Iggyho rozhodně dobrý, protože alespoň rychleji vypotil drogy a alkohol z těla, což pozitivně ovlivňovalo jeho celkový zdravotní stav a díky čemuž se udržoval ve slušné fyzické kondici. Ivanova tolerance vůči Iggyho výstřelkům dosáhla svého maxima, když zapomněl texty během koncertu v hotelu Ritz v New Yorku, protože byl úplně mimo. Tehdy se Ivan rozhodl, že končí. Odejít od Iggyho pro něj nebylo snadné a celé roky se kvůli tomu cítil přišerně, ale už prostě nedával situace, kdy byl vyděšený kvůli tomu, že by se Iggy mohl předávkovat. Byl pod příliš velkým tlakem. Ivanova trpělivost zkrátka vypršela.

Když mluvíme o jeho smyslu pro odpovědnost, tento aspekt pravděpodobně sehrál největší roli v jeho rozhodnutí vrátit se ke své někdejší přítelkyni, která se později stala jeho první manželkou, i když jeho srdce tou dobou pravděpodobně patřilo někomu jinému. Nevíděli jste se deset let, než ses rozhodla znovu Ivana kontaktovat. Byla jsi do něj zamilovaná celé ty roky poté, kdy vás osud od sebe oddělil?

Ano. Oba jsme si vzali někoho jiného a každý z nás měl úžasného partnera. Naši partneři neudělali nic špatného, proto to bylo tak těžké. Jsou to skvělí lidé s velkým srdcem. Naštěstí jsme se všichni stali přáteli a zůstáváme přáteli dodnes. Lynette mi velmi pomohla při sdílení její lásky s Ivanem pro mou knihu „Bloc, Shock, Rock“.

Jako pár jste spolu žili spoustu let, ale vzali jste se až v roce 2018. Já to naprosto chápu. Bohužel existují lidé, zejména v médiích, dychtí po senzacích a vytvářející své vlastní příběhy, které často nekorespondují s realitou. Byla bys ochotná podělit se o svou verzi, která je v mých očích jediná smysluplná, o vašem manželství s Ivanem a objasnit různé spekulace šířené hlavně po jeho smrti?

Neměla jsem pocit, že potřebujeme oddací list k tomu, abychom si dokázali svou lásku k sobě. Kromě toho mě víc baví být označována jako jeho „přítelkyně“, ne „manželka“. Považovala jsem ho za svého „přítele“ místo vážně znějícího slova „manžel“. Ale to jsem si jen pohrávala se slovy. Znamenalo to pro něj hodně, takže to najednou znamenalo hodně i pro mě. Oba jsme byli v extázi,

„Nejvíc si na něm cením toho, jak si mě vážil. Ivan se choval jako opravdový kavalír, když mě bránil před čímkoli. Skutečný gentleman. Byl chytrý, čestný, spolehlivý, zábavný, talentovaný a pohledný. Ivan byl po všech stránkách naprosto dokonalý.“

když jsme si vyměňovali prstýnky. Ivan plakal a potom jsme plakali oba, když jsme slyšeli slova: „Nyní vás prohlašuji za muže a ženu.“ Prsteny, které jsme si vyměnili, byly jen jednoduché zlaté kroužky. Ten Ivanův měl uvnitř diamant, protože on byl v nějakém období můj tajný milenec. Vyrobil jej jistý francouzský klenotník, který vyráběl Josefíně šperky pro Napoleona.

Zapojila ses také do procesu skládání písní a stala ses tak po dobu dvaceti let Ivanovou dvorní textařkou. Psala jsi texty již předtím pro někoho jiného, nebo to přišlo spontánně s rostoucí láskou mezi vámi?

Ve svém volném čase jsem psala texty pro místní kapely. Byla jsem textařkou některých skladeb Grand Funk Railroad po jejich reunionu, ale kvůli osobním střetům je nevydali. Psala jsem rovněž texty i pro několik punkových kapel. Po mém vítězství v soutěži „nejlepší básník“ ve čtvrté třídě jsem často psala poezii. Je úžasné, jakou službu mohou udělat pro něčí budoucnost ty malé amatérské dětské soutěže v kontextu rozvíjení konkrétního zájmu. Vítězství v té soutěži mě hodně nakoplo a přesně od toho momentu jsem se odrazila. Mým nejoblíbenějším projektem bylo jak psaní vzpomínkové písně pro Václava Havla, tak spolupráce s Andreou Morriconem (synem slavného skladatele Ennia Morriconeho) na osmi klasických skladbách v roce 2013. Překvapila jsem sama sebe, že jsem schopna zvládnout i klasiku. Andrea byl s výsledkem velmi spokojený a já jsem z toho byla u vytržení.

Zřídka si dělám selfie, ale jeden přítel krátce před tím zemřel a jasné slunce ve Phoenixu v Arizoně mi zvedlo náladu. Snažila jsem se usmát.

Jaká byla první píseň, kterou jsi pro Ivana napsala, a čím byla inspirována po textové stránce?

Nepamatuji si první píseň, protože mi dal kazetu plnou písní a požádal mě, abych napsala texty. Myslím, že to byl song „Time“, nebo snad „Another Broken Heart“. Text byl zcela inspirován melodií a náladou písně. Oba jsme prožili realitu těch bolestivých textů. Proto jsou tak věrohodné.

Je možné vybrat jednu skladbu z Ivanova repertoáru, kterou považuješ za svou nejoblíbenější, a proč?

„All Your Yesterdays“ z alba „Colors“, protože je o tom, na čem jediném opravdu záleží, což je přítomnost. Je to introspekce – text je ve skutečnosti o naději v lásce nebo o nejistotě v bolesti či nemoci. Jde o život v přítomnosti.

Jak obvykle fungoval tvůrčí proces? Byla to melodie, s níž Ivan přišel jako první a pak jsi napsala text, nebo tomu bylo obráceně?

Nejprve udělal rytmickou stopu nebo melodií, pak řekl: „Myslím, že tato skladba by měla být o X a ta skladba by měla být o Y, a další skladba by měla být další X.“

Měl Ivan vždy nápady na téma textů, nebo jsi měla v tomto ohledu také prostor pro vlastní kreativitu?

Čas od času mi povolil otežte. Chtěl, aby se v textech odrážely jeho, nebo mé životní zkušenosti. Proto jsem si vyslechla téměř všechno o jeho milostných záležitostech a o tom, jak skončily! Šlo o materiál pro texty! Takže jsem se musela sžít s představou, že o tom budu psát. Zní to šíleně! Někdy je potřeba strávit příliš

Ivan udělal tuto fotografii v noci, kdy jsme se procházeli v Ann Arbor v Michiganu. Chtěl, abych si vyzkoušela několik různých šatů, a nejvíce se mu líbily typicky dívčí modely.

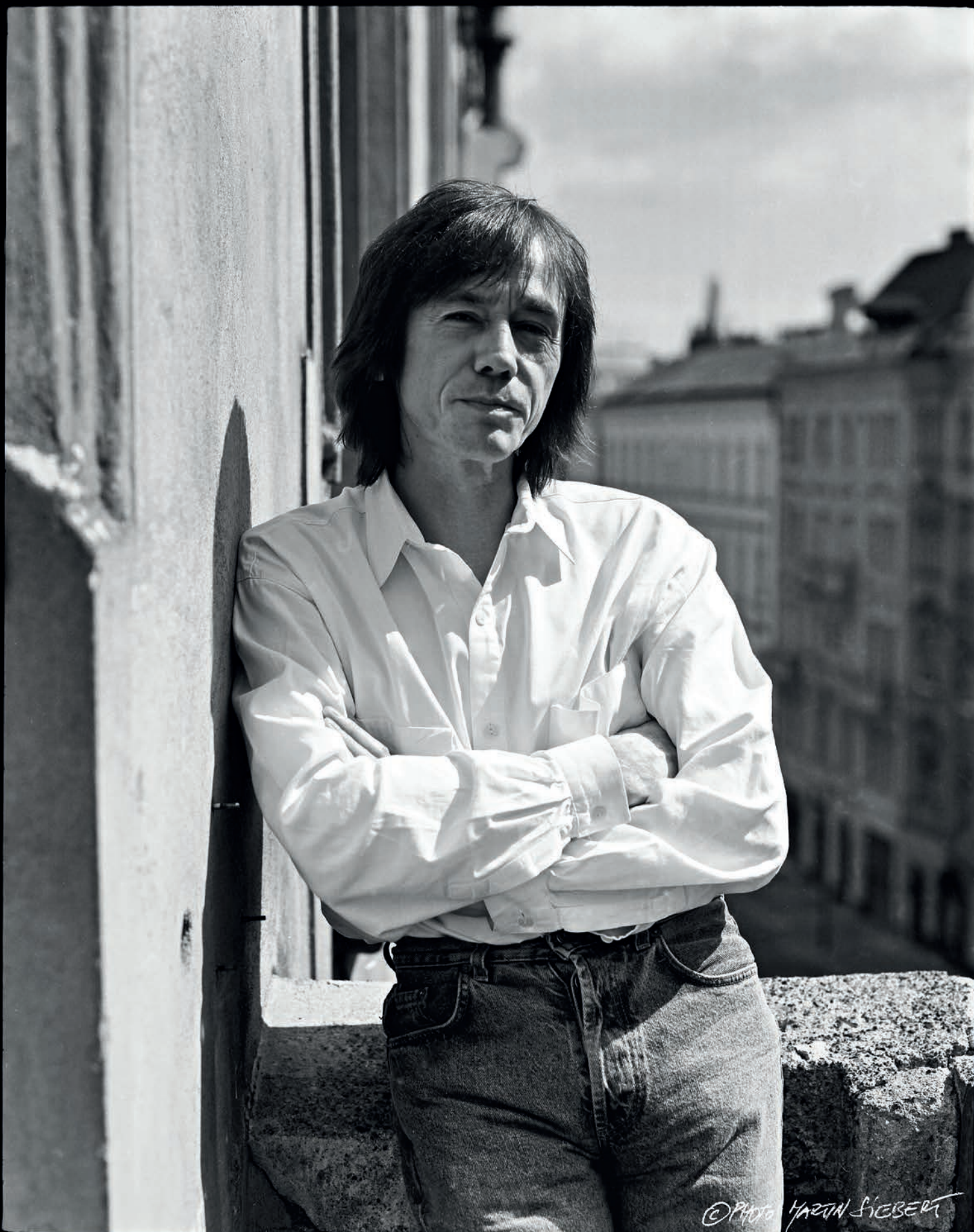
mnoho informací, ale nějak se s tím člověk popasuje. Občas se objevily i méně duchaplné texty jako v případě skladby „Hey Baby Baby“. Také jsem se nechala inspirovat hovory, jež jsem slýchala v restauracích. Hučelo to tam jak v úle a ten šrumelec probíhajících hovorů, kdy jsi předem netušila, co z toho vzejde, mi dal možnost nazírat na životy cizích lidí a jejich každodenní starosti. Byla jsem tak součástí diskusí o různých nedorozuměních, špatných vztazích, problémech s penězi, zamilování, najednou vyplulo napovrch jisté tajemství, moje dítě nedopadlo podle plánu, viděla jsem na manželově telefonu textovku od Babette atd. I to byly dobré náměty pro naše písně.

Bylo nějaké téma, o kterém Ivan chtěl, abys napsala text, a tobě se do toho nechtělo, ale nakonec ses mu stejně podvolila?

Karlo, to je opravdu vtipná otázka. Ano, bylo. Jde o taneční skladbu s názvem „Cock“! Mám pocit, že jsem v americkém slangu vyčerpala všechny výrazy pro mužské přirození. Napsala jsem text k další skladbě, která se jmenuje „Your Boyfriend's Dick“. Byly to jeho nápady, ne moje. Ivan byl gentleman, ale ne pořád. Vlastně mě napadá ještě další skladba s touto tematikou, nazvaná „Never Wanna F*ck Without You“.

Stalo se někdy, když jste společně pracovali na nějaké písni, že se vaše nápady lišily, například ty jsi cítila melodií trochu jinak nebo Ivan měl třeba odlišnou představu o textu?

Ne tak docela, vždy byl hned od začátku šéfem. On byl ten, kdo měl hudební talent. Takže jsem jen dělala pro něj. I když ho mé postřehy zajímaly a občas je i použil.

© PHOTO MARTIN SIEBERT

Děkuji Martinu Siebertovi za tento nádherný snímek, protože ho opravdu miluji.
Vypadá tak evropsky. Mám pocit, že byl pořízen v Praze, v Široké ulici číslo 11.

Foto: Jindra Kodíček

*Ivan někde na jevišti.
Zjistil, že bílá odráží pódiová světla, proto často nosil bílé košile.*

Jak jste rádi trávili společné chvíle, pokud jste zrovna nepracovali na nějaké skladbě? Jaké byly vaše další zájmy?

Bude to znít asi trochu legračně, ale nedělám si srandu. Trávili jsme 1–2 hodiny denně mazlením v trávě nebo na gauči. Někdy s králíčky, jindy jen my dva a mluvili jsme o čemkoli. Většinou jsme však pracovali. Vlastně bych neměla používat slovo „pracovat“, protože bylo zábavné objevovat nové nápady. Ivan skládal hudbu a já jsem mezitím zkoumala obchodní příležitosti. Někdy mi s tím pomáhal. Měli jsme své přátele, se kterými jsme rádi zašli na večeři. Ivan také hrál na kytaru s několika místními hudebníky. Vždy jsem se rovněž věnovala své rodině. Maminka ale zemřela krátce po Ivanovi. Ztráta Ivana tedy zanechala díru v mém srdci, protože mazlení bylo každodenním rituálem a teď je to pryč.

Jednou jsi řekla, že Ivan trávil spoustu času o samotě jen se svou kytarou, přemýšlejí o životě a snažíc se vypořádat se smutkem poté, kdy od svého onkologa slyšel onu fatální prognózu. Smutek v kombinaci se specifickým sentimentem byly pravděpodobně jeho součástí po celý život, což se odráželo ve většině jeho písní. Přišla jsi na to, co bylo tou příčinou? Myslíš si, že to mohlo být ovlivněno také jeho otevřeností a osobitým vnímáním života jako takového? Nevím, jak to přišlo a proč měl občas fetiš pro smutné písně.

Zvláště, když vezmu v potaz fakt, jakým byl optimistou. Dokázal to dobře skrývat hlavně ve chvílích, kdy skládal rychlé rockové věci. Mám pocit, že sám sebe znal opravdu dobře, takže o jeho touze po životě rozhodně nebylo pochyb. Věděl, že zemře. Trápilo mě to a přemýšlela jsem o své budoucnosti bez mé spřízněné duše, mého slunce, kterým pro mě byl po dobu 20 let. Když jsme věděli, co nás čeká, už jsme nedokázali být sami sebou. Nebylo kam jít, ani co zažít... Jedinou budoucností bylo zhoršování jeho zdravotního stavu a trpění stále větší bolesti. Nebylo toho moc, na co se těšit, a takhle to šlo pořád dál. Jak smutné muset se potýkat s tak nesnesitelnou bolestí a vědět, že to bude jen horší. Byla jsem bezmocná. Další jehly, jízdy sanitkou nebo takové dávky nukleární medicíny, až byl kompletně radioaktivní.

Existují určité paralely v osudech Ivana a Davida Bowieho v tom smyslu, že oběma poslední alba vyšla krátce po jejich smrti a oba se rovněž potýkali s rakovinou. David Bowie dokonce nahrál cover verzi jedné z Ivanových písní „Bang Bang“ a byli přáteli i v osobním životě. Jak na něj Ivan vzpomínal jako na umělce a osobnost?

Ivan považoval Davida Bowieho v každém ohledu za absolutního umělce. Měl ho moc rád jako člověka a choval velký respekt i úctu k jeho tvorbě. Nemohl uvěřit tomu, že dokázal pokaždé

přijít s novým zvukem. Ivan byl uchvácen Bowieho znalostmi ohledně obchodu, umění, hudby a světových kultur. Uměl rovněž dobře psát, byl schopen si sám navrhnout scénu, mohl hrát na Broadwayi i v hollywoodském filmu. Ivan byl také ohromen jeho smyslem pro úžas. David byl velmi sofistikovaný a přirozeně moudrý, přesto se neustále radoval z každého nového objevu. Ivan si přál být jako on, pokud ale Bowie zrovna nebyl pod vlivem omamných látek. Prožili společně mnoho skvělých chvil do doby, kdy Ivan opustil Iggyho. Potom byl vztah mezi nimi zdvořilý, nikdy to už ale nebylo takové jako předtím.

Album „Smile“ vyšlo necelé dva týdny poté, kdy Ivan zemřel. Bylo vydáno v podobě, v jaké si přál, nebo jeho čas vypršel

„Ivan byl uchvácen Bowieho znalostmi ohledně obchodu, umění, hudby a světových kultur. Uměl rovněž dobře psát, byl schopen si sám navrhnout scénu, mohl hrát na Broadwayi i v hollywoodském filmu. Ivan byl také ohromen jeho smyslem pro úžas.“

dříve, než stihl jakékoli další úpravy?

Bylo by hezké nechat skladby nahrát se studiovými hudebníky, v tom správném studiu a s dobrým zvukařem. Ale bohužel ano, čas skutečně vypršel dříve.

Byly všechny písně pro jeho poslední album „Smile“ napsány poté, kdy mu byla sdělena smutná zpráva o nemoci, s níž se Ivan potýkal po zbytek svého života? Jaká zásadní poselství chtěl sdělit lidem prostřednictvím textů, když věděl, že každý z nich může být ten poslední?

Některé skladby byly napsány před a jiné po stanovení diagnózy

čtvrtého stadia rakoviny. Tentokrát jsem tedy volila témata já. „I'm Not Leaving“ je o dívce, která Ivana dlouhodobě pronásledovala.

Ivan a jeho kamarád David Bowie v dobré náladě před tiskovou konferencí v Praze.

Foto: Marek Smejkal

Nechtěla toho nechat a vždy se objevila na těch nejbizarnějších místech. Skladba „Walking In Your Footsteps“ je o stejné dívce, pojata z jejího imaginárního úhlu pohledu. „They Will Make You – Apocalypse“ je o hacknutí Ivanova počítače, kdy přišel o finanční soukromí. „What’s Mine is Yours“ je o nás dvou. V „Lost Without You“ jsem si představovala svůj budoucí život bez něj. Píseň „Let’s Get Away“ vznikla před mnoha lety, když byla naše láska tajná. Chtěli jsme se při našich společných procházkách držet za ruce, ale věděli jsme, že nemůžeme být společně viděni. „When You Gonna Find It“ je o hledání – v mém případě léčby rakoviny. Text skladby „Wasted“ je Ivanův vzkaz pro všechny, aby neztráceli čas, protože ho nemusí mnoho zbývat. Zbytek textů je o čemkoli, i o ničem, nebo jen o pozorování života.

Přijmout informaci, že neexistuje žádný způsob, jak se uzdravit, je samozřejmě nesmírně těžké. Na druhou stranu v jedné ze svých posledních písní Ivan zpívá: „Neodcházím, jsem stále tady“. Jaký byl jeho postoj ke smrti? Věřil v jinou existenci, než jen v pozemský život? Ano, Ivan věřil v posmrtný život, kde budeme opět spolu. Na smrtelné posteli jsem ho požádala, aby mi poslal nějaké znamení z druhého břehu. Řekl, že mi dokáže, že život po smrti opravdu existuje. Obvykle jsem skeptik, ale zde sdílím příběh, jenž se skutečně stal. Na mou terasu přiběhl divoký zajíc a stál u posuvných skleněných dveří, přes jejichž okenní stěny je vidět dovnitř obývacího pokoje. Divocí zajíc se

.....

Jeden z našich každodenních rituálů (2019).

Králíček Angus sedával Ivanovi na rameni, když hrál na zahradě na kytaru (2018).

Ivan a jeho oblíbený králíček Bako při jejich společném rituálu.

Foto: archiv Cindy Hudson Kral

většinou nepřibližují k okenním stěnám domu a nesedí u nich, obvykle prchají v dál. V zimě jsem ho viděla pětikrát. Věřím však, že je tu častěji, i když třeba spím. Několikrát se stalo, že jsem viděla zajecí stopy ve sněhu vedoucí až ke skleněným okenním dveřím, když jsem se ráno probudila. Stopy ve sněhu u dveří byly větší, takže u nich evidentně stál nehybně. Vyfotila jsem si ty sněhové stopy, protože jsem tomu nemohla uvěřit. Je zvláštní, že divoký zajíc čeká přede dveřmi a dívá se do domu. Chci si myslet, že je to on, ale jsem obvykle příliš racionální na to, abych v takové věci věřila. Navíc domácí králíky choval a miloval je. Je to náhoda? Nedokážu to vysvětlit.

Co ses o sobě dozvěděla v období, kdy byla Ivanovi diagnostikována rakovina?

Zjistila jsem, že jsem silnější, než jsem si myslela. Byla jsem Ivanova pečovatelka a pochopila jsem, že je to hodně tvrdá práce. Po emocionální stránce bylo velmi smutné sledovat, jak se blíží Ivanův konec, a slyšet ho v naději sotva šeptat: „Už našli nějaký lék?“ Srdcervoucí... Než ztratil hlas, často se na to ptal, a jediné, co jsem mohla v takových situacích dělat, bylo jít do obývacího pokoje a plakat. Stále slyším, jak se jeho hlas zoufale ptá, i nyní, když o tom mluvím, přes slzy nevidím. Jsem příliš smutná na to, abych byla schopna hned pokračovat dál.

Rovněž jsem si uvědomila, že jsem schopna nehynoucí lásky. Někoho jsem milovala tolik, že jsem kvůli němu celé roky jezdila po světě a hledala pro něj další klinický pokus nebo léčení. Bylo to automatické, jako reflex. Aní jsem si předtím neuvědomila, že jsem schopna dát tolik lásky.

Mnoho lidí se potýká s předčasnou smrtí svých blízkých a neví, jak zvládnout zármutek, jenž má různé podoby a vyžaduje dostatek času na jeho zpracování. Co bys poradila lidem, kteří se nachází v podobné situaci jako ty?

Nemám žádnou konkrétní radu, protože jsem sama potřebovala poradit. Myslím, že Ivan (protože sluch měl ještě před smrtí dobrý) zaslechl, že byla naše kamarádka Carole na cestě k nám. Jakmile vešla do dveří, chvíli jsme si povídaly a pak jsme se usadily každá na jedné straně postele, držely ho za ruku a jeho dech slábl, až byl prostě... pryč. Najednou mnou projela vlna emocí stejně intenzivní jako tsunami a mé srdce se rozevřelo. Jediné, co mohu udělat, je sdílet vlastní zkušenosti. Truchlení je dovednost, již člověk nikdy nechce zažít. Myslela jsem si, že nějak dokážu zvrátit Ivanovu nemoc i poté, kdy už byl mrtvý. Čekali jsme na vyzvednutí jeho těla. Jeho nemocniční postel byla v kuchyni a já jsem ležela vedle něj, objala jsem jeho pažemi své tělo a držela mu tvář, jež byla bez života. Jeho tělo už nebylo teplé. Vyskočila jsem, rozběhla se, jako bych s tím mohla něco

Foto: Cary Watson

Má kamarádka Cary Watson zachytila tento snímek pro nějž ji inspirovala jedna kresba. Ivan řekl, že tato fotografie přesně vystihuje jak se cítil – byl vyděšený z rakoviny. Snažila jsem se ho ujistit, že společně uděláme maximum, aby přežil. Nebyla jsem na jeho odchod připravená.

udělat, jako by to nebylo skutečné. Na jeho mrtvé tělo jsem položila Baka, Ivanova králíčka, aby nečekal, že se ještě vrátí. Jak emotivní, jeho králíčí kamarád mu olizoval rameno, zatímco Ivan nehybně ležel. Když dorazili lidé z pohřební služby, zakryli Ivanův obličej a tělo látkou a položili na něj jednu velkou orchidej. Mávala jsem z okna na rozloučenou, dokud se dveře dodávky nezavřely.

V souvislosti se zármutkem neexistují žádné hranice. Přichází zničehonic, oslabuje kolena, bodá do srdce a oslepuje. Těch prvních pár měsíců bylo nesnesitelných. Každý den jsem byla v našem domě sama bez kontaktu s lidmi, protože právě začalo uzavření způsobené pandemií koronaviru. Jak jsem bez něj měla dál žít? Každé ráno mi krvácelo srdce, když jsem po probuzení viděla jeho stranu postele prázdnou. Obrovsky mě to zasáhlo. Změnila jsem strany postele, abych se nemusela probouzet pohledem na jeho prázdné místo. Kromě toho se cítím být blíž u něj, když spím v jeho posteli. Králíček Bako byl extrémně deprimován poté, kdy byl Ivan měsíc pryč, a také zemřel, pravděpodobně vlivem deprese a stáří. I on prahl po Ivanově přítomnosti.

Foto: Vladislav Steinbauer

Tato šťastná momentka byla pravděpodobně pořízena po nějakém koncertě.

V lednu 2021 jsi vydala další posmrtné album, nazvané „Undiscovered“, které bylo, stejně jako v případě předchozího alba „Smile“, ponecháno bez jakýchkoli změn nebo zásahů někoho dalšího a má spíše podobu dema než klasického alba. Chtěla jsi zachovat autentičnost a atmosféru jednotlivých písní tak, jak je po sobě zanechal Ivan?

Ne, ale neměla jsem na výběr. Nebyl čas na předělávky nebo úpravy skladeb ve velkém studiu s báječným zvukařem. Ambiciózní hudebníci jej mohou kdykoli znovu nahrát. Dostala jsem ale e-mail od jedné fanynky, které se album v podobě dema moc líbí. Řekla, že je to jako být s Ivanem během tvůrčího procesu. Žádná uhlazená produkce ani falešné triky. Skladby jsou syrové, vydané v podobě před mícháním.

Jsem si jistá, že je stále mnoho Ivanových písní, které jsme ještě neslyšeli. Jak náročné pro tebe bylo sestavit celé album? Podle čeho ses rozhodovala, které písně na album zařadit?

Vybrat skladby nebylo zase tak obtížné, ale poslouchat každou maličkost na jeho plném hard disku, bylo časově velmi náročné.

Třešničkou na dortu je výběr skladeb, u kterých jsem měla pocit, že by je uvítalo vydavatelství Warner Music. Od té doby jsem však objevila mnohem více hudby, včetně mnoha písní s českými texty. Stále je co archivovat. Poté se chystám zaútočit na boxy s minidisky, jsou jich stovky. Následně videoboxy – těch je asi 200. Bude to ale vyžadovat pomoc rodilého Čecha, protože opravdu neznám mnoho českých celebrit, jednoduše proto, že nejsem Češka.

Ivan byl znám jako velmi mírumilovný člověk, který nikdy nebyl nijak zvlášť kontroverzní, ale samozřejmě to neznamená, že nebyl nikdy naštvaný. O kom nebo o čem mluví Ivan ve skladbě „Little Bastard“?

Pokud bych ti to řekla, musela bych tě okamžitě zabít! (smích)

Co dalšího se skrývá za názvem alba „Undiscovered“ kromě neobjevených skladeb?

Jen neobjevené skladby. Tyto písně byly nalezeny až po jeho smrti. Protože jsem s ním spolupracovala na tolika písních, vím, že jich je někde uložených ještě mnohem víc. Naplň rozepsaných songů je spousta, takže je snadné použít jakoukoliv nahrávku, aniž by sis

uvědomila, že již byla použita. Také se mi to stalo. Obecně pořizujeme docela často plagiáty, aniž bychom si to uvědomovali! Napodobujeme sami sebe!

Jsi prezidentkou společnosti „Blank Generation Films“, jež vlastní práva na stejnojmenný film z roku 1976, ve kterém Ivan zachytil nejdůležitější momenty punkového hnutí v New Yorku. Společnost rovněž vlastní práva na některé další undergroundové filmy a záběry. Máš s filmy nějaké konkrétní plány nebo jiné záměry, které chceš prostřednictvím společnosti realizovat?

Ano, ráda bych pokračovala v práci Ivana s filmem „The Blank Generation“ – kompilací různých newyorských punkových kapel, které Ivan natáčel v letech 1974–76, a to pokračováním v licencování klipů pro filmaře a používání filmu jako historický dokument pro vysoké školy. Další umělecké kultovní filmy „The Foreigner“, „Unmade Beds“ a „Subway Riders“ jsou nyní také v distribuci.

„Night Lunch“ je další koncertní kompilace, kterou Ivan natočil, a z níž momentálně licencuji klip k dokumentům o skupinách Queen a The Who 1967, a k filmu o Patti Smith. To jsou všechno žádosti z různých zemí, ve kterých se nějak lidé dovídají o tom, že Ivan měl u sebe 16milimetrovou kameru, když přišel do Spojených států natáčet kapely, aby si uchoval tyto vzpomínky pro případ deportace. Obnovili jsme náš YouTube kanál IvanKralVault, na který postupně přidáváme další videa.

.....
Interiér našeho obývacího pokoje s předměty, které jsme v průběhu let nasbírali.

Druhá část našeho obývacího pokoje.

Náš salon v Pittsfield Township, Michigan.

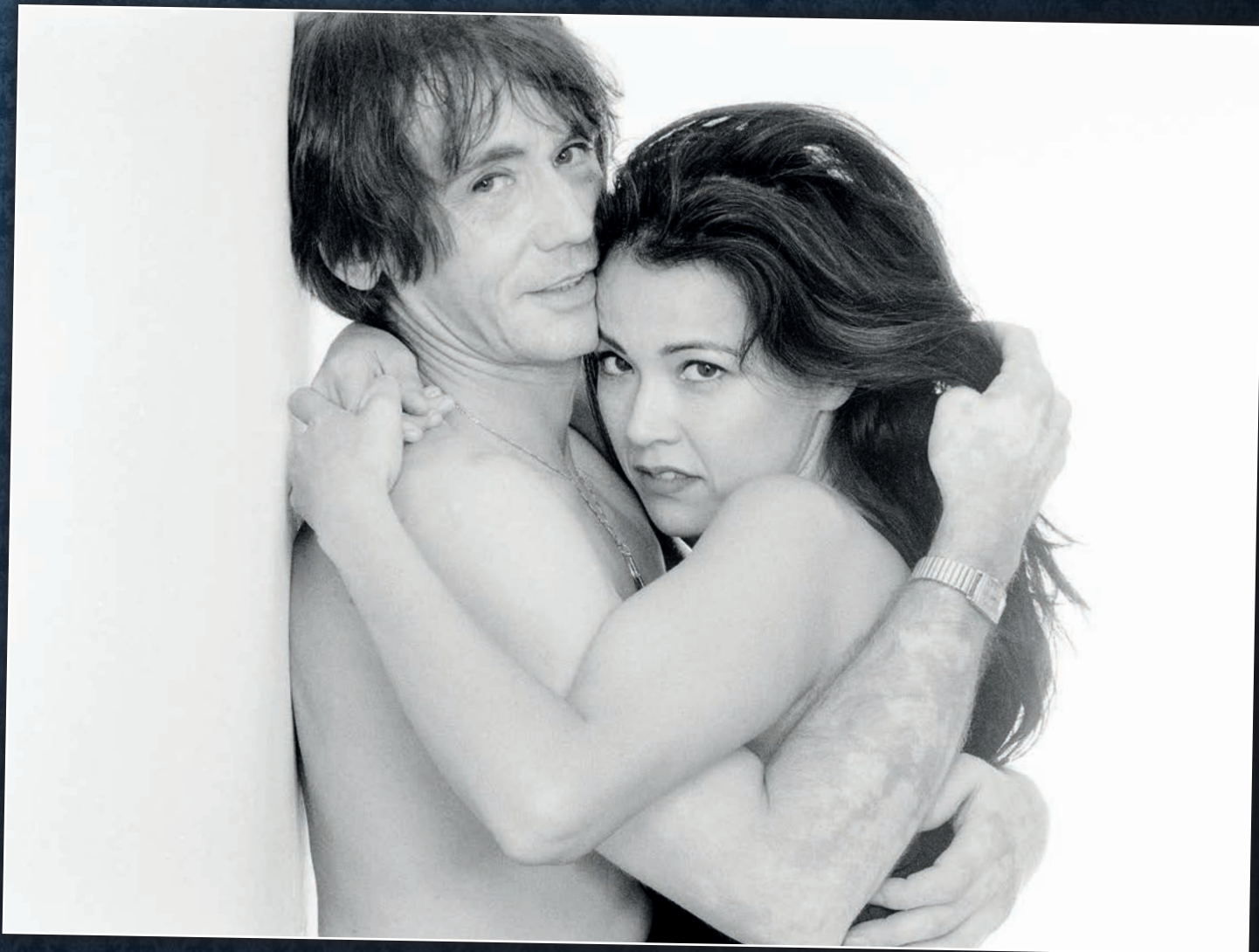

Foto: Toko Shiiki

Další skvělý snímek Dušana Šimánka z onoho unaveného focení.

Foto: Dušan Šimánek

Jsou chvíle, kdy jsem příliš unavená na to, abych předstírala úsměv, a Dušan Šimánek přesně takový moment zachytil.

K dispozici tak bude vše o Ivanovi, ať už je to on na pódiu, za mixážním pultem, za kamerou, nebo před kamerou. Pestrá škála, která ukazuje všechny podoby jeho jedinečného života.

Na tvém soukromém profilu na Facebooku jsem četla status, kde jsi reagovala na článek publikovaný v New York Times vztahující se k filmu „The Blank Generation“. O co konkrétně šlo? Chceš tuto kauzu uvést na pravou míru?

Ivan jako filmař a zasvěcený muzikant natáčel vystoupení a pouliční záběry punkových kapel, protože k nim měl přístup a chtěl něco pro případ, že by byl deportován. Spolueditor Amos Poe přidal k celému filmu 66 sekund a rozhodně nešlo o záběry z vystoupení. Ivan nevěděl, že Amos cestoval po světě a přednášel o tom, jaké to bylo natáčet film „The Blank Generation“, což se odehrávalo v době před internetem. Ivan to zjistil díky internetu a požádal Amose o platbu poloviny honoráře. Amos odmítal zaplatit, takže se to táhlo několik let. Ivan se rozhodl řešit celou situaci soudně. Ivan chtěl být vyplacen, ale protože Amosovým jediným aktivem byly jen další filmy, náš právník k nim získal autorská práva.

Údajně rovněž pracuješ na biografii mapující Ivanův život. Už jsi zmínila název knihy „Bloc, Shock, Rock“. Slovo „Rock“

je pochopitelné. Slovo „Shock“ ve mně vyvolává zvědavost vzhledem k tomu, že Ivanův život byl vždy tak odlišný ve srovnání s životním stylem jiných rockových hvězd. Jak jsi přišla k tomuto názvu? Co je za slovem „Bloc“? Jedná se snad o souvislost s faktem, že pocházel z východního bloku?

Ano. Pocházel z východního bloku, proto tedy BLOC. Do Ameriky přišel v roce 1966, měl kulturní SHOCK a stal se muzikantem hudebního žánru ROCK. Jsem z té knihy hodně nadšená! Jeho vzrušující a jedinečný život od dětství v totalitě přes zhýralost New Yorku v 70. letech, zpět do Prahy, kde v 90. letech výrazně přispěl k formování tehdejší hudební scény, si zaslouží být sepsán formou biografie i zfilmován. Nejlepší ze všeho byly naše velice introspektivní filozofické rozhovory, jež jsme společně vedli, když byl Ivan na smrtelné posteli (s jeho předchozím svolením). Ale je toho mnohem víc, jako vzpomínky na jeho rané dětství, práci pro Beatles nebo odhalující rozhovor, který jsem vedla s jeho mamínkou Otýlíí.

Plánovali jste tedy sepsání jeho biografie společně, když byl Ivan ještě naživu?

Ivan i já jsme na knize společně pracovali roky. Vzhledem k tomu, že nikdy nebyl daný žádný termín, dospěli jsme oba

k závěru, že by určitě nebylo dobré sepsání biografie uspěchat. Provedl mě svými poznámkami a fotografiemi za ta léta nejméně třikrát, takže mám pocit, že se všechny ty jeho anekdoty v mé mysli pevně zakořenily. Pokud něco potřebuji dohledat, mám k dispozici všechny jeho poznámky a dokumenty ve Wordu. Časově náročnou částí je ověřování faktů. Vybavuji si, jak jsem vytáhla jeden polaroidový obrázek a zeptala se Ivana, kdo je na fotografii a kde to bylo focené? Řekl něco matoucího: „Byl to buď New York, nebo L.A. v roce 1975 či 1979 a myslím, že to byla party Johnnyho Thunderse, ale možná tam byl David Cassidy. Nebo by to mohl být Bob Dylan v jeho slaměném klobouku dívající se dolů.“ Teď se smějí, protože to bylo legrační. Mám větší štěstí při dohledávání on-line nebo když volám jeho bývalé manželce Lynette. Ivan mnoho fotek komentoval slovy: „Nevzpomínám si“. Určité věci pro něj nebyly důležité.

Když jsme věděli, že se čas krátí, a protože trpěl příliš velkými bolestmi, museli jsme rukopis začít brát vážně. Když jsme ale vedli naše úžasné filozofické rozhovory ve chvílích, kdy zrovna neměl bolesti, stále více jsem si uvědomovala všechny důvody, jako byly jeho myšlení, jeho povaha, jeho přijetí reality, pro které ho tak miluji. Hluboké rozhovory, které ve mně zanechaly tolik radosti. Nelituji ničeho, co jsme společně udělali. Cítím, že jsem díky tomu všemu o hodně silnější.

Kniha bude zároveň první oficiální biografií o Ivanově životě, jež vyjde v angličtině. Použiješ některé části z knihy „Neuvěřitelný Ivan Kral“, o níž jsem se již zmínila a kterou napsal český publicista Honza Vedral ve spolupráci s Ivanem, nebo to bude především tvé vlastní dílo napsané z jiné perspektivy?

Bude přesahová v určitých oblastech, jako je éra 70. let nebo jeho muzikantský život. Kniha bude portrétovat Ivana jako milence, přítele i pacienta a bude pojata z odlišné perspektivy. Honza Vedral odvedl skvělou práci v kontextu toho, co od něj Ivan očekával v době, kdy na ní společně pracovali.

Ivan byl vždy opatrný, když mluvil o svém soukromém životě, ale neskrýval svou hlubokou lásku a úctu k tobě. Chystáš se v knize prozradit více o vašem vztahu a zvláštním souznění, jež jste společně sdíleli?

Ano. Nebude chybět romantika ani zlomená srdce, spousta rockové hudby, psaní písní a filozofie. Hluběji se věnují lyrickému významu bolesti, s níž jsme se oba potýkali v dobách vzájemného odloučení mimo toho, jak perfektně jsme toto téma zachytili v našich písních a jak nám naše písně pomohly překonat lásku, jež se jevila jako nereálná.

S Ivanem jste se setkali díky hudbě. Jeho láska k The Rolling Stones a The Beatles je evidentní. Jaké jsou tvé hudební vzory?

Mám ráda rock and roll, nyní nazývaný „klasický rock“. I já miluji Stony a chodila jsem na jejich koncerty. Snažila jsem se pro ně dělat osvětlení, ale byl to příliš inovativní a velkolepý projekt, jenž bychom s Fantasee Lightning těžko zvládli. Měla jsem velké sny, ale realita mi ukázala, kde je mé místo!

Mezi mé další oblíbence patří: David Bowie, Led Zeppelin, AC/DC. Také miluji celou glam rokovou scénu vzešlou z Británie, kapely jako T. Rex, Rosy Music, The Sweet a Mott The Hoople.

Co z tvého pohledu znamenala pro Ivana hudba, nejen hudba, kterou osobně tvořil, ale hudba obecně?

Hudbu vnímal jako nejvyšší způsob komunikace. Myslel si, že neexistuje lepší možnost, jak „mluvit“. Jednou jsme se na něčem neshodli a on laskavě řekl: „Přál bych si, abys hudbě rozuměla lépe, protože bych hrál to, co se snažím říct, a ty bys to okamžitě pochopila.“

Pokud by ses rozhodla dát dohromady tributní album pro Ivana, jaké písničky bys pro něj zvolila, koho by sis přála, aby na albu zpíval a hrál, a kdo by jej produkoval?

Protože by se jednalo o poctu Ivanovi, vybrala bych si hudebníky, o kterých si myslím, že by si je vybral on. Individuálně respektoval následující hudebníky pro jejich styl, takže by to mohlo fungovat, kdyby šlo o kapelu. Spojilo by se najednou příliš mnoho „šéfů“. Každý hudebník by musel být na vrcholu své hráčské kariéry a nahráli by jednu z Ivanových nejoblíbenějších skladeb, které zmiňuji níže.

Stewart Copeland – bicí

Rod Stewart z FACES – zpěv

Keith Richards – kytara 1

John Hiatt – kytara 2

Ian McLagan – klávesy

Klaus Voormann – basa

Jimmy Iovine – producent

Bob Ludwig – zvukový inženýr

Abbey Road – studio

Písně:

„It's a Wonderful World“

(George David Weiss pro Louis Armstrong),

„Woman“ (John Lennon),

„All Your Yesterdays“ (Ivan Kral/Cindy Hudson)

Jak by sis přála, aby si lidé pamatovali Ivana a jeho odkaz?

Přejí si, aby si lidé pamatovali Ivana Krale pro jeho laskavost i skladatelský talent. Češi to možná nevědí, ale spouště Američanům přinesl fascinující povědomí o České republice a o Praze. Mnozí Američané mu pokládali otázky, jako například: „Jaké to bylo vyrůstat tam?“, „Řekni mi, jaké je tam pivo?“, „Praha je prý nejkrásnějším městem.“, atd. Byl tedy i dobrým reprezentantem České republiky. Dobrý PR agent pro Prahu.

Jako první Čechoameričan uznávaný v Americe v 70. letech, byl symbolem naděje během temného období historie. I když miloval Ameriku, byl hrdý na kulturní dědictví svého národa. **KT**

Copyright © 2021 by Karla Tallas
www.karlatallas.com
Všechna práva vyhrazena.

Graphic Design by Marek Juřica
(juricamarek@seznam.cz)

Foto:
Toko Shiiki, Joe Bidewell, Dušan Šimánek,
Martin Siebert, Jindra Kodíček,
Marek Smejkal, Cary Watson,
Vladislav Steinbauer, Robert Tichý,
Dagmar Hájková a archiv Cindy Hudson Kral

Foto na obálce (strana 1): Toko Shiiki

Oficiální stránky
Cindy Hudson Kral/Ivana Krale:
www.ivankral.net
www.theblankgeneration.com
www.youtube.com/user/IvanKralSongwriter
www.youtube.com/user/IvanKralVault
www.instagram.com/ivankralofficial

Fotografie Ivana
z nádherné sbírky Roberta Tichého,
která je rovněž součástí bookletu
k CD „Undiscovered“.

Foto: Robert Tichý

*Tato fotografie symbolizuje mé nejšťastnější chvíle.
Dagmar Hájková jednu z nich zachytila v pražském hotelu Marriott.*

Foto: Dagmar Hájková